

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély- és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület, a budapesti fodrász és borbély társaságok s a budapesti fodrászsegélyzők betegsegélyző pénztárának hivatalos közlönye.

FODRÁSZUJSÁG

FODRÁSZOK ES BORBÉLYÖK SZAKKÖZLÖNYE

Előfizetési díj:
Egész évre 8 K.
Fél évre 4 K.
Negyedévre 2 K.
Egyes szám ára
40 fill. Kapható a
kiadóhivatalban.

Szerkesztőség:
VII., Csengery-utca 25 sz. II. 19.
A lap szerkesztési részét illető közlemények a szerkesztőséghez czimzendők.

Kiadóhivatal:
VII., Vörösmarty-utca 17. sz.
Minden pénzbeli küldemények, hirdetések, felszólamlások a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy lakásváltozás esetén új címüket közvetlen a kiadóhivattal (VII., Vörösmarty-utca 17.) közöljék, hogy a lap küldése fenakadást ne szenvedjen.

Összetartás.

(P) Az emberiség és a társadalom ereje az összetartásban van. Nemzetek és népek csak úgy bírtak nagyot alkotni, ha összetartottak. Mihelyt az egyetértés megbomlott, az alkotás elült, mert összetartás nélkül — azok kik összetartozandók — alkotni nem lehet. Így volt ez világ kezdetétől mindig.

Ma is, ha valamit kivívni akarnak az emberek, akár politikai, akár társadalmi téren, első tevékenységük az, hogy az egy célért lelkesülőket összekerüljenek egy táborba, hogy így hatalmasabban ostromolhassák vágyuknak kapuit.

És ez helyes is. Mert az igazság is jobban imponál, ha több torok kiáltja rá az éljent.

Nem valami fontos politikai vagy társadalmi célok elérhetéseért hozakodtam én most elő jelen cikkemmel, nem, . . . azaz igen, célom mégis volt vele. Én élénk figyelemmel kísérem a kisiparosok sorsát viszonyait és bajait. Azt tapasztaltam minden szakmánál, hogy féltékenyen vigyáznak iparuk érdekeire. S bárhonnét jön a baj, ők mint egy test állást foglalnak ellene, miért összelartásukat rendesen siker koronázza, amennyiben a vélt bajnak elejét veszik vagy legalább enyhítik azt. Látva mindenütt az össze-

tartást, annál jobban fájt a mi szakmánknál való közöny, a nemtörődömség. Mi csak haladunk előre a sír felé, küzködünk, kinlódunk a darab kenyérért, nehogy e nélkül hamarabb érjünk a célhoz, nem tekintve sem jobbra sem balra. Hanem ha megbotlunk, akkor azután van fűhöz-fához való kapaszkodás, s egymás között keressük a baj okozóját, s ha találunk egy bűnbakot, akkor nyugodtan ballagunk tovább, el lett intézve minden.

Hiányozik nálunk az összetartás, pedig egy iparágnaál sem nincs oly nagy szükség reá, mint nálunk. A közelmúltban is a tisztí főorvos szabályrendeletével majd keresztül huzta iparunkat. Tőlünk ugyan keresztülhuzhatta volna, mert mi akkor sokkal fontosabb ügygyel voltunk elfoglalva: bűnbakot kerestünk, akit ütni és okozni lehet. Nem így volt? Szerencse, hogy ipartestületünk érdemes vezetősége hirtelen állást foglalt a baj ellen s energikus közbelépésével megmentette iparunkat a tervezett áldatlan szabályrendeletől.

Még egy példát említek föl, itt van a fürdők vasárnapi munkaszünete. Mindannyian óhajtjuk a cél elérhetését. Nos és mit teszünk, megakasztjuk a tevékenységet, gördítünk mindenféle akadályokat az utba, rendkívüli közgyűlést stb. hogy ne birjon a testület sem csinálni semmit az ügyben, ha már mi nem csinálunk semmit, más se dolgozzék.

De bűnbakra haj de nagy hajtóvadászat tartott. Szerencse, hogy ipartestületünk át birt gázolni a torlaszokon s ma, mint lapunk más helyén olvasható, a munka befejezéséhez közeledik.

Figyelem! Figyelmeztetjük a t. tagtársakat, hogy miután Christián Rezső volt ügynökünket elbocsátottuk s így a bevásárlásaikat ezentul közvetlen a raktárnál naponta délelőtt 8—12-ig, délután 3—6-ig eszközölhetik.

Az igazgatóság.

Még több példával is előállhatnék, de hiszen úgy is tudják nagyon jól szaktársaim, hogy miféle bajunk volt, nem mi voltunk azok, kik ellenálltunk volna annak. Hiszen, ha mesgyémen nincs kerítés, s a szomszédom csirkéje, ludja, malaca, borjuja fölfalja, tönkreteszti kertem minden veteményét, fáradságomnak minden gyümölcsét, akkor ugye sietek kerítést csinálni, a mely megoltalmazza veteményeim az idegen jószágok betolakodása és falánk-sága ellen?

Iparunk kertjét sem keríti védő fal s bizony az idegenek igen jó étvágygyal fogyasztják a gyümölcsöket, annyira, hogy ha így marad az étvágyuk, nem marad nekünk, a mi álunk fog föl-kopni

S mindez mind máskép volna, ha összetartás megvolna köztünk.

Igazán érthetetlen, hogy éppen a mi szaktársaink között nincs összetartás, pedig hát iparunk úzói a legintelligensebb iparosok közé szeretik sorozni magukat s így feltehető, hogy átérteni is tudják az ipar kivánalmait. Mert az ipartestület, habár a működésben faktor, de nem eszköz. Az más célra lett a törvény szabályai szerint alkotva. S ha mereven ragaszkodnának az érdekes vezetők a törvény betűihez, bizony akkor minden célunk elült volna. Nekünk kellene, hogy legyen egy olyan körünknek, mely minden ügyünket és bajunkat figyelemmel kíséri s energiával ellentáll minden káros áramlatnak. Így van ez minden szakmánál, csak nálunk nincs. Olykor-olykor föllobban a szalmaláng,

de hirtelen el is mulik. Miért van ez így? Én analizáltam a dolgot s azt tapasztaltam, hogy az egymást való lenézés a lényeges oka annak, hogy szaktársaink összetartani nem tudnak. Mindenik vezérszerepet akar játszani, bölcsességét ragyogtatni, s ha nem sikerül neki az első sorban állani, hátrább a viláért sem állna, vagy ha áll, akkor nem az ellenségre, hanem az első sorra lövöldöz, amennyiben hiszik az irást, hogy utolsókból lesznek az első.

Bár mindez megváltoznék, s jelen cikkem pirkadása lenne a föl jövő napnak. Hogy e nap vilá-gánál hozzáfoghatnánk iparunk templomának kitarításához. Mert bizony szükség van, még pedig nagy takarításra. Irjuk fel azután berozsdásodott jeligénket: *Mindnyájunk érdeke minden előtt!*

Önálló vámterület.

Mind érett gyümölcs a fájáról úgy hull majd az önálló vámterületkérdése Magyarország ölébe. Évekkel ezelőtt a magyar közvélemény még nevetségesnek tartotta ha valaki azt az elvet hangoztatta, hogy az ország határain vám sorompókat kell felállítani. A viszonyok szeszélyes alakulása ugyan azt a közvéleményt arra bírta, hogy ma nem csak megbarátkozott az önálló vámterület eszméjével, de követel annak létre hozását.

Tagadhatatlan hogy a külföld az ő különféle kereskedelmi és ipari cikkeivel valósággal elárasztja országunkat; olyannyira, hogy képtelenek vagyunk velük versenyezni.

Az most már a kérdés, hogy mennyire érdekli az országot az a feltevés, hogy az ország mint önálló vagy pedig mind kapcsolt állam veti ki a külföld termékeire a vámot.

ben megcsillan a kérdés, a lét és az elmulás fölött, a válasz: a léthez való görcsös ragaszkodás. Borzadunk attól a gondolattól, hogy a mi testünk is az enyészetnek legyen martaléka, hogy elporlódjon az a test, melyet gyöngéivel és hiuságaival annyira szeretünk. Iszonyodás járja át lelkünket e gondolatra, mit csak a tiszta lelkiismeret sugalta remény dérfénye enyhít némileg.

Csak rakjuk le kegyeletünk virágait, hiszen a kegyelet majd el fog zarándokolni a mi sirunkhoz is és lombok közé az emlékezés virága fonatik addig, míg az a kéz is, mely a hervadó koszorut kötöző el nem hal . . . Az elpusztult sirok fölött csak a szellő fog felsóhajtani.

Gyujtsuk csak meg a mécses szereteteink hantjain, hogy e mécs világánál szilárduljon meg lelkünkben a hit isteni ereje, mely megacélozza lelkünket a további földi küzdelemre s a csapások elviselésére.

Járjuk csak körül a kivilágított temetőt, nézzünk körül a sirok között s megnyugvással látni fogjuk, hogy a földi küzdelmeink fő célját itt elérjük az: egyenlőséget, mely nevünket egyformán írja sirkeresztünkre.

Hogy márvány odaliskra van-e írva, vagy csak korladó fa keresztre, az a elköltözött léleknek nem lehet érdeme vagy bűne az Ur ítélőszéke előtt.

Emlékezzünk a megemlékezés ünnepén!

Paulik József.

T Á R C S A.

Halottak napja.

Halottak napja van, a megemlékezésnek és a kegyeletnek napja. Megnépesül ilyenkor a temető. A márvány piramisok babérlombjait, ép úgy áztatja a szeretetnek fájdalom könnye, mint a szerény kis halom papír koszoruját. Hiszen nem a cserkoszorúk értéke méri a szeretett és fájdalom nagyságát, melyet a szeretett halott elhunyt okozott. A biborban és bársonyban zokogó özvegy fájdalma lehet olyan, mint rongyokba burkolt testből jövő fohász.

Ha a tengeren megtanulunk imádkozni, akkor a temetőben megtanulunk könnyezni. Ha ott járunk a sirok tömkelegébe és látjuk az özvegyek és árvák könnyeit, ha halljuk az ő keserves jajait; elszorul a szívünk és velük könnyezünk.

Fájdalmas szívünk sóhaja ahoz a sirhoz száll, mely nekünk kedves, mely a mi gyermekünket, szülőinket, vagy testvérünket takarja el szemünk elől. Az a gondolat, hogy ő nincs már többé, a hegedező sebet is föltépi és hullatja a szív fájdalmas csöppjeit.

Oh, mi gyarló, mily gyöngé az emberi élet!

Munka, gond és szenvedés osztályrészünk, kevés öröm, de annál több a bánatunk.

Mégis, ha a rideg halállal állunk szembe, ha elménk-

Ez egy olyan kérdés, melylyel még az ország intéző körei se nincsenek tisztába; annál kevésbé mi fodrászok kik csak az eseményekből szülő impressiókból ismerjük e problematikus kérdést. Mi lehet mégis az oka, hogy az ország összes ipari, gazdasági és kereskedelmi körei ezen kérdés bolygatásával tölti el drága ideje legnagyobb részét? Erre csak azt lehet felelni, hogy az összes fentemlitett körök az önálló vámterület megoldásából várják Magyarország gazdasági jólétét.

Ezen felfogás helyes vagy helytelen voltának elbírálása szintén nem tartozik miránk. Ismétlem azon egyizben már hangoztatott állításon, hogy mi a társadalomnak csak fényüzési és semmi hasznos munkát nem hajtunk. Egy kiváló nemzetgazdász szerint minden kis ipar el fog pusztulni a gyáripár óriási versenye következtében, csak csupán nekünk fodrászoknak, jósol örök életet, mind olyannak, melyet sem gyáripár, sem pedig a nagytőke versenye el nem pusztíthat. Ez olyan tény mely fölött vitatkozni sem lehet.

Mennyire érdeklő tehát a borbély és fodrászokat az, hogy Magyarországnak önálló vámterülete van — e vagy nem?

Ha azon mozgalom sikere mely az önálló vámterület érdekében megindult, attól függne, hogy a fodrászok támogatják — e vagy nem, azt mondanám: támogassuk, hogy győzelemre segítsük. És pedig azért, mert illik hogy egy közohajon alapuló mozgalmat olyanok is támogassanak, kiknek semmi közük hozzá és habár pedig érdeke nincs is benne, de azon szent és becsülésre méltó elv következtében, mely az erőt az egyesülésben találja, hozzájuk csatlakozik.

Ha azon t. szaktársam, ki olyan nagyon exponálta magát az önálló vámterület érdekében, kijelentette volna, hogy csak negatív érdekből támogassuk a mozgalmat, soha eszembe nem jutott volna eljárását bíráló tárgyává tenni. Valamint akkor sem volt szándékomban, hanem csak mint odavetett ártatlan véleményt bátorkodtam cikkemben fel-
említeni.

Igaza van t. szaktársamnak. Ha magunk nem bírjuk legyúrni a kontárokat, hívjuk az ország társadalmát segítségül. Ennek fejében mi is támogatjuk az ő mozgalmukat. De először végezzünk a mi ellenségünkkel és ha azt megsemmisítettük, mehetünk másoknak segítségül. Piruljunk azonban egy kissé, hogy ilyen gyenge dongáju legénnyel, mint a mi kontárjaink magunk nem tudunk elbánni. Egy közakarattól eredő kis áramlat kell csak és a kontár megszűnt élni. Igen ám, ha az indolenciát és a nembánomságot fel nem találták volna! Pedig gazdasági helyzetünk javításának első és feltétlen kelléke a közakarattól eredő áramlat. Ezt igyekezzünk elérni, azután majd lehet az önálló vámterület.

D. E.

Az ipari érdekek a törvényhozásban.

Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai okt. 22-én Zichy Jenő gróf elnöklésével ülést tartottak, a melyen nagy számmal jelenvolt tagok élénk érdeklődése mellett Ráth Károly tartott fölolvasást: Az ipari érdekekről a törvényhozásban.

Ráth három részre osztotta aktuális tárgyát.

Foglalkozott az iparosságnak a hetvenes és nyolcvanas években való szervezkedésével, majd a mostani képviselőválasztások alkalmával a szakszerű érdekképviseletre irányult mozgalmakkal s végül kijelölte azt az irányt, a melyet az iparosságnak, nézete szerint, a jövőben követnie kell, ha a népképviselet elvével megférő hathatós parlamenti érdekképviseletet akar kivívni. Az 1872. évi februárban szentesi-

tést nyert ipartörvény már az előkészítés stádiumában végtelenül elkészerítette a kézműiparos osztályt, mely a most már korlátlan iparszabadságban exisztenciájának megrontását látta. Először is monstre-küldöttséggel vélték ő felségét rábirhatni, hogy a törvényhozás mindket háza által már megszavazott törvényt ne szentesítse. Ettől elálltak ugyan, de 1872. február végén az első általános ipargyűlésre gyűltek egybe Budapesten azzal a nyílt cézzal, hogy a közelgő képviselőválasztások alkalmával mint országosan szervezett iparospárt lépjenek akcióba a gyűlölt ipartörvénynek érvényen kívül helyezése érdekében. Tudnivaló, hogy akkoriban minden önálló műhelylyel bíró kézművesnek volt szavazati joga, s így sem a jobb, sem a balpárt nem vette tréfának az országos mozgalmat, hanem iparkodott arra csöndesítőleg és irányítólag hatni. Több képviselő — mint Falk Miksa, Horn Ede, Visontai Soma, Kovách László, Tóth Kálmán, Vidats János résztvett a kongresszuson. Az «iparospárt» szervezése el is maradt és helyébe megalakították az országos iparosszövetséget, mely semmiféle kifejezetten politikai törekvést föl nem karolt. Ráth regisztrálja ezután az iparosok és kereskedők későbbi mozgalmait, melyek azonban mindvégig meddők maradtak és pedig legfőképen abból az okból, mert az 1874. évi választási törvény az iparosok választási jogát erősen megszorította, másrészt épp ennél az osztálynál van talán legerősebben kifejlődve a pártpolitikai szivósság és fegyelmeztség. A mi a mostani választási kampányt illeti, a hazai ipartestületek szövetségének központi bizottsága — okulva a multakon — nem tartotta időszerűnek a formális szervezkedést, hanem beérte egyes jelöltek erkölcsi támogatásával. Szól a szolnoki és a győri választásról, a hol éppen az iparosok nem támogatták az iparos érdekek lobogója alatt fellépett jelölteket. Felemlíti, hogy a mostani parlamentben a kereskedelmi és iparkamarák elnökei és titkárai közül egy sem jutott be. Konstatálja, hogy az iparosok egyfelől számarányuknál, másfelől bizonyos helytelen tradícióknál fogva nem igen támogatják a választás alkalmával a saját ügyüket. Ennek az oka egyfelől az, hogy a 290,000 önálló iparos közül 180,000 a statisztika szerint még csak segédet vagy inast sem tart, ezek tehát elesnek. De még a fönmaradók sem törődnek azzal, hogy alkotmányos jogukat gyakorolhassák és ha gyakorolják is, az iparosság, mihelyt kenyértörésre kerül a dolog, éppen azoknak fordít háttat, a kiket támogatni volna kötelessége. Bizalommal fordul az iparegyesület elnökéhez, hogy csoportosítsa maga köré azokat a képviselőtársait, a kiknek érzékük van az ipar érdekéi iránt s addig is, míg a következő választásokig az iparosság remélhetőleg kellőképpen szervezkedik, a küszöbön álló komoly kérdésekben legyenek szószólói az ipar jogos követeléseinek.

A nagy tetszéssel fogadott fölolvasásra reflektálva Zichy Jenő gróf, a legfontosabbnak tartja az önálló vámterület megvalósítását és az ipartörvény revízióját. Smialovszky Valér az önálló vámterületet a nagyipar érdekének tartja és miután 1907-ig közös vámterület meg nem bontható, igyekezzünk addig a magyar ipart életerőssé tenni. Az elnök köszönő szavai után az ülés véget ért.

Emlékirat.

Ipartestületünk a következő emlékiratot intézte a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszterhez, az Országos Iparegyesület támogatásával:

Nagyméltóságú Miniszter ur!
Kegyelmes Urunk!

A vasárnapi munkaszünetről szóló 1891. XIII. t.-c. ki-egészítésekép Nagyméltóságod hivatalelődje által kibocsájtott 37982/891. sz. rendelet II. A) 2 pontja értelmében a borbélyok és fodrászok vendégeiket vasárnap délután 2 óráig szolgálhatják ki; ezentul a munka csak házhoz hiva s megrendelésre van megegyedve.

Ennek dacára a székes főváros legtöbb gőzfürdőjében alkalmazott borbélyok és fodrászok vasárnap is egész délután kiszolgálják a vendégeket, a mi nyilvánvalóan ellenkezik a rendelet intézkedéseivel s e mellett érzékenyen károsítja a főváros borbély- és fodrász-üzlet tulajdonosait, akik — különösen a város külső részeiben — egész heti munka és keresethány után épen azon időpontban kénytelenek ipari munkájokat abbahagyni, a midőn a kiszolgálásra még bőséges alkalom kínálkoznék.

Általános a panasz szaktársaink körében, hogy a még töltök pernyi pontossággal megkövetelik az ellenőrző közegek, hogy munkaszünetes napokon üzleteiket — a legutóbbi főkapitányi határozat szerint — d. u. 2 óra 20 perckor bezárva, ipari munkájokat abbahagyják, addig ugyanazon munkát — a vasárnapi munkaszünet dacára és annak teljese- sen semmibe vevésével — a fürdőkben egész délután zavartalanul folytatják, azon hamis, de tetszetős állítás köpenyegébe burkolódzva, hogy a közegészségügyi követelmény, mert — így állítják ezt a fürdőtulajdonosok — a szegény munkásosztály egész héten nem ér rá, hogy fürdőbe mehessen, s egyedül a vasárnap s különösen ennek délutánja az, amikor a tisztálkodás követelményeinek a fürdőbemenés által megfelelhets ez alkalommal — ismét a fürdőtulajdonosok nézete szerint — a folyton hangoztatott közegészségügyi követelmény azt is megkívánja, hogy az illető ne csak a fürdőt használja, de ott meg is borotválkozhassék és haját is levágathassa. a mire példát egyetlen művelt államban sem lehet találni, pedig a közegészségügy mindenütt élénk gondoskodás tárgyát képezi. Valóban nem volna meglepő, ha ezen okoskodás analógiájára a fürdők az összes többi iparágakat is bevonnák működésük körébe.

Bármennyit foglalkozunk is e kérdéssel, közönséges polgári észszel nem vagyunk képesek megérteni, miként képezhet a borotválás és a hajvágás fürdőben végezve oly fontos közegészségügyi feladatot, hogy e miatt a vasárnapi munkaszünet intézkedése alól kivételt kelt tenni. Mert vagy igaz ezen állítás s akkor a borbélyoknak és fodrászoknak is ép ugy egész vasárnap délután nyitva kellene tartani üzletüket, hogy a közegészségügy javításának munkájában személyválogatás nélkül közreműködhessenek; vagy nem igaz s akkor a fürdőkben alkalmazott borbélyoknak és fodrászoknak, illetve a fürdőtulajdonosoknak is respektálniok kellene a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény intézkedéseit, annyival inkább, mert hiszen köztudomásu, hogy épen az a legszegényebb néposztály, amelyre oly sűrűn történik hivatkozás, van legkevésbbe azon helyzetben, hogy magától és családjától 30—40 krajcárt, a melyből szegényesen egész ebédje kitelik, elvonva, gőzfürdőbe mehessen. Ha már a kényszerűség ráviszi, akkor ellátogat a 10 kros közös fürdőbe, itt azonban már se nem borotválkozhatnak, se nem nyiratkozhatnak, mert — csudálatosképen — itt ez már nem képez közegészségügyi követelményt, hanem csakis a drágább gőzfürdőben, a melyet nem a legszegényebb, hanem a középosztály látogathat.

Ha a fürdőtulajdonosoknak annyira szíven fekszik a

közegészségügy, akkor — szerény nézetünk szerint — épen nekik kellene tiltakozó szavukat a fürdőkben való borotválás es még inkább a hajnyírás ellen felemelni, mert az tagadhatatlan, hogy a nyiratkozás után megfürdő vendég apró hajszálai ott uszkálnak a víz színén s érintkezésbe jönnek a fürdőkben lévő idegenek testével, a mi ragadós betegség esetében komoly veszedelmet rejt magában és semmiképen sem egyezhető össze az oly nagy szeretettel előtérbe tolt közegészségügyi követelményekkel.

Valoszinű tehát, hogy nem annak a szegény néposztályáak vagy munkásnak, — a mely a legtöbb esetben ugy sem megy fürdőbe, — hanem a fürdőtulajdonosoknak erdeke játsza itt a főszerepet, a kik telhetetlenségükben nem atallják, hogy konkurrenciát csináljanak egy napról-napra tengődő iparos osztálynak s kivegyék annak szájából a betevő fajat kenyeret.

Csoda-e ily körülmények között, hogy az ijesztő mérvben rosszabbodó ipari viszonyok folytan polgari, hazafiú és családfenntartói kötelességeinek terhe alatt keservesen vergődő szaktársaink körében hovátovább erősebben terjed azon tévés hiedelem s mind sűrűbben hangzik a kesegbesett panasz, hogy a törvények es szabályok csak azért hozatnak, hogy a kis- es szegény embereket nyomják, míg a gazdag és befolyasos emberek részére szabadon nyitva all az ut, hogy összeköttetések révén azok megtartása alól kivonhassák magukat. Ezen tévés hiedelem terjedese pedig legkevésbbe sem alkalmas a törvény és szabályok iranti köteles tisztelet fokozására.

Folyton érkeznek testületünköz, különösen a kölvárosi borbélyok részéről a keserűség hangján tartott panaszok, hogy ők ép oly tanult iparosok és adófizető polgarok, mint a fürdőkben alkalmazott szaktársaik s nekik meg sem szabad vasárnap délután vendégeiket kiszolgálniok, míg a szintén nyit üzletet képező, mert hiszen mindenki számára, aki a díjat lefizeti, hozzáférhető fürdőkben es azok tulajdonosaik védelme alatt, egész vasárnap délután zavartalanul kiszolgálják a borotválkozni és haját nyiratni óhajtó vendégeket. És mi kénytelenek vagyunk bevallani, hogy eme panaszok teljesen jogosult és igazságos.

Az iparszabadság törvényben gyökerező elvenél fogva szakménkat a tanulatlan elem példátlan inváziója es aggodalomkeltő konkurrenciája mar ugyis a legalsó fokig lesüllyeztette, ugy hogy — néha belvárosi jobb üzlettől eltekintve — a borbélyok és fodrászok tulnyomó többsége a megelhetés sulyos gondjától reményvesztetten küzd; a folyton szaporodó fürdők pedig, követte a Rácfürdő példáját, a munkaszüneti törvény es rendelet alól az alkalmazott borbélyok es fodrászok számára kivételes állapot vindikálnak es tartanak fenn, miáltal a nyit üzletet fenntartó s azután bért es adót fizető szaktársakat nemcsak érzékenyen megkárosítják, de ezen kirivó rendellenesség megteremtése által az elégedetlenséget es elkeseredést folytonosan szitják.

Midőn tehát Nagyméltóságod becses figyelmét a gőzfürdőkben divó eme kiáltó igazságtalansagra kötelességszerűleg felhivnánk, egyszersmind alazattal kérjük:

kegyeskednék a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény es rendelet intézkedéseinek a gőzfürdőtulajdonosokkal szemben is érvényt szerezni s nekik megtiltani, hogy az alkalmazott borbélyokkal es fodrászokkal a fürdővendégeket vasárnap délután 2 óra 20 percen tul is kiszolgálhassák.

Budapest 1901. évi október hó.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálai;

Könyves Kálmán
test. jegyző.

Joszt Péter
test. elnök.

Vegyes hírek.

A Fodrász Ujság szerkesztősége f. évi november hó 1-étől VII., Csengeri-utca 25. II. em. 19. szám alá költözködött.

Magyar kisipari áruház. Érdekes és nagyfontosságú tervvel foglalkoznak a kereskedelemügyi miniszteriumban. Sztéryni József miniszteri tanácsos ugyanis egy olyan nagyszabású áruház tervén dolgozik, mely a különféle kisiparosok termékeit fogadná be elárúsítás végett. Az áruházat a főváros legélénkebb forgalmi helyén akarják felállítani, még pedig meglehetősen nagy arányokban. Az új intézményt az Országos Központi Hitelszövetkezettel kapcsolóhajtják megvalósítani és pedig szövetkezeti alapon a kormány nyújtotta 2 milliós segítséggel. Sztéryni tanácsos terve szerint az árucarnok tizenegy osztályra oszolnák, melyekben a legkülönbélebb kisipari produktumok lennének föltalálhatók. A szövetkezeti tagok az áruházban elhelyezett áruknak fekvése és eladása után 4 százalékot fizetnének a szövetkezeti tagoknak. Ugy a termelő, mint a fogyasztóközönségre egyaránt nagy haszonnal járna az intézmény, mert a kisiparosok könnyebben tudnának áruikon, míg a közönség egyenesen az előállítótól kapná az árut, mi nagy költség megtakarítással jár.

Eljegyzések. Buday Nándor szaktársunk eljegyezte Satrál Katalin kisasszonyt Gödöllőn. — Benes Károly fővárosi szaktársunk pedig Beck Vilmos kisasszonyt Kispesten. Üdvözljük az új jegyespárokat.

Gyász. Ismét egy érdemes és közszeretben álló szaktársunkat ragadta ki a halál soraink közül. Könyvhegyi András, ki tevékeny és buzgó tagja volt ipartestületünk előljáróságának is. Haláláról ipartestületünk a következő gyászjelentést adta ki:

A budapesti borbély és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület választmánya és a borbély és fodrász ipartestület előljárósága mély megilletődéssel jelenti, rendes tagjának, Könyvhegyi András fodrász urnak, október hó 14-én, életének 36. évében történt gyászos elhunytát.

A megboldogult hült tetemei, október hó 16-án, délután 3 órakor lett a róm. kat. vallás szertartása szerint beszentelve és a rákos-kereszturi temetőbe örök nyugalomra téve.

Béke poraira!

Magyar iparpártoló szövetség. Még a nyár elején hírt adtunk arról, hogy Budapesten Vörös László volt államtitkár elnöksége alatt egy magyar iparpártoló szövetség alakítása van készülöben, melynek sikere elé kíváncsian néztünk. A hosszú nyári szünet után végre akcióba léptek a kezdeményezők, lelkes felhívásokat bocsátva ki a közönséghez. A bizottság programot is közöl ezzel kapcsolatosan, amely szerint élesíteni akarja a magyar ipar érdekében megindult mozgalmakat, meg akarja nyerni a magyar iparnak az egész magyar kereskedelmet, piacot akar teremteni hazánkban iparunknak s kiakarja oktatni a magyarközönséget a magyar ipar pártolásának módjaira. Mindezt az iparosok, kereskedők és a társadalom segítségével kívánja elérni. Örömmel jegyezzük fel a szép törekvést. Kívánjuk is, hogy sikerüljön s amennyiben az akció sikere az iparosokon is mulik, melegen ajánljuk olvasóinknak, hogy pártolják az üdvös akciót.

Munkásból milliomos. Mexikó nyugati részében most Pedro Alvaredo a nap sokat emlegetett hőse, akit mindenki

irigyel. A jeles Pedro egy év előtt még könönséges munkás volt, most pedig havonként több mint 800,000 kornna jövedelemmel rendelkezik. Egy csodálatos bányát fedezett fel, mely rövid idő alatt milliommossá tette. Alvaredo most úgy költi a pénzt, melynek értékéről fogalma sincs, mintha pelyva volna. Pénzét otthon tartja, ahelyett, hogy bankba tenné és fegyveresekkel őriztetni. Az utcán is fegyveresek kísérik, mert mindig 800,000 koronát visz magával. Nagy kigerli lett belőle és folyton nagy vásárlásokat tesz. Nemrég egy utazó ékszerésznek egész készletét megvásárolta. A munkásból lett milliomos palotát épített nagy költséggel és azt mondják, hogy ez lesz Mexikó legszebb magánépülete. Jótékony-ságot is gyakorol és nem feledkezve meg arról, hogy mi volt ő maga is még nemrég, szívesen segélyez minden szegény munkást, aki bajában hozzá folyamodik.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak az ismerősöknek és jóbarátoknak, kik teledhetlen férjem elhunytával részvétüket tolmácsolták, valamint a temetésen való részvételükkel fájdalommal enyhíteni szívesek voltak, e helyen mondok hálás köszönetet.

Özv. Könyvhegyi Andrásné.

Szerkesztői üzenetek.

A kéziratok legkésőbb 8 és 24-ikéig bezárólag küldendők be.

Kéziratok nem adatnak vissza.

D. E. Bpest. Várjuk a beváltást. Üdv.

P. K. Bpest. A fodrász szakiskola az ipartestület helyiségében (IV., Ujvilág-u, 18. I. em.) van. Beíratási díj 8 kor. Évenként két szaktanfolyam tartatik és egy-egy négy hónapig tart. A szaktanfolyam mindenkor márciusban és szeptember hónapban kezdődik. Előadások hétfőn, szerdan, csütörtökön és pénteken este 9—11 óráig tartatik. Igen helyesen teszi, ha beiratkozik.

K. M. Bpest. Csodálatos, hogy azt ön nem tudja, lapunk f. é. 5 ik számában egész terjedelmében közöltük a rendeletet, így az ön hibája, ha nem vette azt tudomásul. Az a része a rendeletnek, mely a kértettt esetre vonatkozik így szól: Vásárok és bucsuk alkalmával a miniszteri rendelet szerint csupán az árusítás és szállítás van megengedve; ez tehát a borbély iparnak ily napokon — amennyiben munkaszünet van — a rendesnél tovább való üzését meg nem engedi. A kereskedelmi miniszter által egyes esetekben kiadott és a vasárnapi munkaszünetet részben felfüggesztő rendelkezés esetről esetre nyerhet értelmezést, mindazonáltal a miniszterium különösen karácsony és újévet megelőző vasárnapot illetőleg rendszerint kiadott felfüggesztés esután az árusítást és szállítást engedi meg, — a mi ismét nem vonatkozik a borbély iparra.

2. Rudnay Béla főkapitánynak az ipartestülethez 1901. febr. 7-én küldött átirata.

Sute. Verset csak alkalmi ünnepeken közlünk. Küldje be valamelyik szépirodalmi laphoz, ha jó közlik, ha nem jó, mi sem közölhetnők.

Sz. J. Bpest. Az alapgondolat nem rossz, de a kidolgozás gyöngye, arra pedig, hogy szépirodalmi dolgokat átiradjunk, nem vállalkozunk, kivételt csak szakcikkkel teszünk.

Felelős szerkesztő: *Paulik József.*

Lapszerkesztő bizottság: *Joszt Péter és Réthly Árpád.*

Kiadja: *Nagel István könyvnyomdája Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.*

A budapesti fodrász-segédék betegsegélyző- pénztár orvosainak névjegyzéke.

Kezelő orvosok :

Pesti oldalon :

- Dr. Dolecsko János, IX., Vámház-körut 9. sz.
 Dr. Glass Rezső Wesselényi-u. 16. szám.
 Dr. Csányi Aladár, VII., Csömöri-ut 12. szám.
 Dr. Cseley József, IX., Üllői-ut 79. szám.
 Dr. Ertl Géza, VIII., József-körut 87. szám.
 Dr. Szinessy József, VIII., Mária-utcza 20. szám.
 Dr. Pollitzer Alfréd, V., Mérleg-u. 9. szám.
 Dr. Ungar Imre VI., Teréz-körut 30.
 Dr. Garamy Béla, VI. ker., Rózsa-utcza 62.
 Dr. Varga Géza, VI., Laudon-utcza 9. sz. Rendel d. u

3—4-ig.

- Dr. Waldmann Fülöp VIII., Aggteleki-utcza 2. sz.
 Dr. Fülöp Jakab Gyula, IX., Viola-utcza 11. sz.

Kőbányai orvos :

- Dr. Spitz Mór, X., Liget-utcza 1. szám.

Budai oldalon :

- Dr. Stipanics Elek I., Krisztina-tér 7. szám.
 Dr. Steiner Károly, II., Zsigmond-utcza 5. szám.
 Dr. Berger Lipót, III., Mókus-utcza 14. szám.

Fogorvosok :

A pesti oldalon :

- Dr. Grosz Sándor, Károly-körut 7. sz.
 Mezey Péter, Muzeum-körut 21. szám, II. emelet.
 Junger József, VIII., Rökk Szilárd-utcza 11. szám.

A budai oldalon :

- Dr. Kohn Dániel, II. ker., Fő-utcza 7. szám.

Ellenőrző orvosok :

, II., III., V. és VI. kerületek részére :

Dr. Bauer Károly, VI., Szondy-utcza 11. II. em. Rende
 2—3 óráig, ünnep és vasárnapokon 8—9 óráig ;

IV., VII., VIII., IX., és X. kerületekre :

Dr. Drechsler Dezső IV., Vámház-körut 16. sz. rendel.
 u. 3—4 óráig, vásár- és ünnepnapokon reggel 8—9 óráig.

Járó betegeket az ellenőrző orvosok kezelik, a meg-
 előttt rendelési órákban díjtalanul.

Az ellenőrző orvos házhoz is hívható sürgős esetben,
 ha a kezelő orvos igen messze lakik és ha valamelyik ke-
 zelő orvos a látogatást megtagadja, vagy pedig a beteg kü-
 önös kívánsága, illetve beléhelyezett bizalma esetén.

A kezelőorvosok a fekvő betegeket kezelik, ki is min-
 den látogatásnál egy e végre a pénztár által kiadott szelvényt
 kap a tagtól.

A foghúzás után ellenőrzés végett az illető ellenőrző
 orvos urnál kell jelentkeznie a pénztári tagnak.

A foghúzást a nevezett urak egy-egy szelvény ellenében
 teljesítendik.

Az igazgatóság

UJ! A R A B I A UJ!

a rég keresett **hajfestőszer**, amely orvosilag megvizsgáltatván, ugy a bőrre, mint a hajra egész ártalmatlannak találtatott, rendkívül könnyű kezelhetősége mellett, a bőrt a legkisebb mér-
 tékben sem festi meg; ellenben az **ősz haját** — öt-hatheti tartóssággal — 15 percz alatt a **legszebb és legtermészetesebb fekete, barna vagy szők színre** festi. Ezen eddig még semmiféle ártalmatlan szer által meg nem közelített tulajdonságairól bárki is egy kísérlet által meggyőződést szerezhet.

Kísérleti mintával készséggel szolgálók.

Főraktár: **Veszely Károly** fodrásznál **V., József-tér 10.**

* Kapható: Bordás János gyógyszerésznél Jászberényben. *

Miért kedvelik? — Miért használják?
 A Jászsági bajuszpedrőt!

!! M E R T J Ó !!

Mert semmi körülmények között sem keményszik meg. Ennek daczára a bajuszt a kivánt állásban megtartja. Nem töri. Nem tépi ki. Nem avasodik. Szaga állandóan kellemes marad. A benne levő anyagok pedig a bajusz növésére is kedvezők. Ugy hogy jóságánál és kitünő tulajdonságainál fogva bárkinek is ajánlható.

Fehér, barna és fekete színűben: kis doboz 15 kr. nagyobb doboz 20 kr. Viszonteladóknak 33%-ot és ingyen csomagolást, nagyobb megrendeléseknél még portómentességet is biztosítok.

IRÉN-CREME.

Bőrszépítő és fino-
 mitó higienikus készit-
 mény. Kitünő hatásu a
 bőr szépsége és finom-
 sága előmozdítására.

Teljesen ártalmatlan s mivel nem zsíros, hanem finom kellemes sikosságu, gyorsan felszívódó kedves illatu vegyszer, mely már az első kísérlet után kedvelté teszi magát, az arcot nem teszi fényessé, mint más kenőcs, hanem annak fényét, mint a hölgy por elveszi, nappal is használható. I tégely ára 1 korona.

Egyedüli főraktára

Bordás János gyógyszerésznél
 Jászberényben.

* Kapható: Bordás János gyógyszerésznél Jászberényben. *

A híres jászsági bajuszpedrő és a legjobb minőségű Irén crême.

Értesítés.

Van szerencsém a t. szaktárs urak becses tudomására hozni, hogy találmányom, a Kirch M. fele szabadalmazott „Hygienikus bajuszkötők“ által a t. szaktárs uraknak nagy bevételi forrást nyitottam meg. Kezelése e kötőknek nagyon egyszerű, a vászonlapot (kötőt) egy másodperc alatt kicserélhetjük. Előnyei pedig, hogy az arcon vágást vagy nyomot nem hagy hátra és a bajuszt sokkal előbb szárítja az eddigi kötőknél, következetesen felülmúlja az összes eddigi bajuszkötőket és bátran merem állítani, hogy a Kirch M.-féle szabadalmazott Hygienikus bajuszkötő a legjobb a világon.

Árak:

Aluminiumból I ső rendű 60 fill. Eladási ár 1 kor. 20 fill.
Czink finom II-od rendű 50 „ „ „ 1 „ — „
12 vászonlap 20 „ „ „ — „ 40 „

Négy koronán felüli vásárlásnál első kézből 20 százalék engedmény. Vidékre 4 kor. felüli vásárlásnál csomagolás és postadíj nem számíttatik, százalék engedmény nincs.

Kapható: Budapest, II. ker. Margit-kürüt 49. Kirch Miklós fodrásznál.

LIPP FERENCZ

Budapest, IX., Soroksári-utca 5. szám.

Villanyerőre berendezett borotva homoru mű-köszörülde és aczéláru raktár.

Ajánlom a tekintetes fodrász és borbély urak részére az üzletemben legújabban megérkezett

valódi angol borotvákat

melyek saját műhelyemben lettek kiköszörülve francia él, félhomoru, vagy egész homoruan darabonként 1 frt 50 krért bármilyen szélességben jótállás mellett. Ugyszinte valódi angol és francia haj és szakálvágó ollók és gépek. — A vidéki megrendeléseket a legpontosabban azonnal, a köszörüléseket pedig 6 nap alatt teljesitem jótállás mellett. — A nálam vásárolt tárgyakat nem tetszés esetén vissza fogadom kicserélni.

SCHULEK SÁNDOR

műkéses mester

Budapest, VII., Király-utca 3. szám.

Nagy raktár: borotvákban, fodrász ollókban, lehuzó kövekben, és szíjjakban, továbbá szakál- és hajvágó gépekben, stb. kitűnő gyártmányok, olesó árak.

Egy finom gyártmányu borotva fodrászok részére 1.50-től 2 frtig. Minden nálam vett új borotva úgy van élesítve, hogy rögtön használatba vehető.

Javitások a legjobban, gyorsan és pontosan olesó áron eszközöltetnek.

Az általam eszközölt köszörülések után a borotva minden lehuzás nélkül rögtön használható. 10-15

Törv. védve.

**AZ A LEGJOBB ELÜ BOROTVA
DAS BESTE SCHÄRFESTE RASIRMESSER**

SCHÖNDORFF JANOS
BUDAPEST,
VIII. ker. Baross-utca 5.

ERSTE UNGARISCHE RASIRMESSER HOHLSCHLEIFEREI MIT ELECTRISCHEN BETRIEB.
LAGER VON SELBST ERZEUGTEN STAHLWAAREN. UND FABRIKS LAGER
AUS DEN BESTEN ENGLISCHEN, DEUTSCHEN, FRANZÖSISCHEN U. SVEDISCHEN STAHLWAAREN.
INHABER VON K. UNG. ÖSTR. PATENTE U. DEUTSCHEN REICH MUSTERSCHUTZ.

1. SŐ MAGY. VILLANY ERŐRE BERENDEZET BOROTVA HOMORÚ KÖSZÖRÜLŐ MŰHELY ÉS SAJÁT GYÁRTMÁNYÚ ACZÉLÁRÚK RAKTÁRA.
Gyáriraktár, a legjobb Angol Német, Francia, és Svéd aczélárúkból.
Szabadalmak tulajdonosa, Magy.kir, Francia, Német birodalmi mintavédjegy, és Osztr. szab.

Kitüntetve a párisi világkiállításon 1900. ezüst éremmel. | Prämiirt in Pariser Weltausstellung 1900. Silberne Medaille.

A vidéki megrendeléseket pontosan és lehetőleg leggyorsabban eszközölök.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Első és legrégebbi német
MŰ ES BERETVA KÖSZÖRŰLDE
JOSEF HELLER, MÜNCHEN
RUMFORDSTRASSE 1/a

13

Legnagyobb raktár legjobbját holköszörülésű
valódi angol beretvákban.

Sz.		K. fill	Sz.		K. fill
1	Széles fekete nyéll	2 15	13	Bengall 1/2 széles	2 15
2	1/2 széles „	2 15	15	Bengall 1/2 széles ff	3 15
3	Széles finom fekete „	2 60	43	Bengall koszorúval 3/8 sz.	3 30
4	1/2 széles „	2 60	18	Pfeifen 1/2 széles ff	3 —
6	1/2 széles ff	3	31	Jos. Elliots 1/2 széles	2 10
7	Széles ff lapos nyél	3 60	14	Jos. Elliots 1/2 széles ff	3 —
8	1/2 széles ff	3 60	38	S. Pearson & Cie. 1/2 széles	2 40
9	Széles ff	4 15	19	S. Pearson & Cie. 1/2 „ ff	3 10
9 1/2	1/2 széles ff	4 15	48	Johnson 7 csillag	2 15
11	Wiener Schaberl	3 —	34	Johnson 7 csillag ff 1/2 szél.	3 20

Valamennyi új beretva francia köszörüléssel is szállítatik, a régi beretvák, hajvágó ollók és hajvágó gépek köszörülése legrövidebb idő alatt és legpontosabban eszközöltetnek

Valódi francia hajvágó ollók legfinomabb „Pierron“ jegyűek i kor. 15 fill.-től feljebb Német haj és csiptető ollók, úgy mint mindennemű haj- és szakálvágó gépek.

Sárga és zöld lehuzó kövek, lehuzó szajak, valamint különféle fodrász eszközök. Teljes üzleti berendezések.

Elsőrangú mintaterem saját házamban.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Nagy árkedvezményt

ad kiadóhivatalunk minden a fodrász urak által rendelt nyomtatványoknál, mint bérletjegyek, körlevelek, levélpapírok, borítékok czimkártyák, névjegyek és általában minden a nyomdai szakba vágó munkáknál.

Cím: Fodrász Ujság kiadóhivatala Budapest, VII Vörösmarty-utca 17.

FLASNER LAJOS
Budapest, VIII., József-körut 17.

Van szerencsém a t. fodrász uraknak becses tudomására hozni, hogy úgy köszörüldémet valamint raktaramat tetemesen megnagyobbítottam. — Tekintettel üzletem nagyfokú forgalmára, nagy választéket tartok a legjobb gyártmányu borotvákól, úgy francia és amerikai haj és szakálvágó gépekből, valamint a legjobb minőségű francia és solingeni ollókból s egyáltalán minden fodrász szerszámból.

Kérem a T. cz. fodrász urakat sziveskedjenek, úgy mint eddig is üzletemet b. pártfogásukra méltatni.
Vidéki megrendeléseket azonnal, köszörüléseket pedig 8 napon belül eszközölök

FOTO-CHEMIGRAFIAI
MŰINTÉZET
KOBLINGER GYULA
BUDAPEST.
VII. ker. Csengery-utca 22 szám
Köszet mindennemű nyomtatvány és rajz után
LICHÉKET
chemigrafia.
chromotypia, foto- (auto-) typia fametszet stb utján
Férköpek, tervezetek, amprazok photolitografiallag legizesebben es legotesebben sokszorosittalnak.
Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek

Hirdetések
felvételnek
e lap
kiadóhivatalában
BUDAPEST,
VII., Vörösmarty-utca 17.